

ONDERWIJS

SPIEGEL

2024

JAARLIJKS RAPPORT

VAN DE ONDERWIJSINSPECTIE

ONDERWIJS

SPIEGEL

2024

DIGITAAL ONDERWIJS

AANLEIDING EN OPZET

Aanleiding

Visienota Digisprong – jaarlijkse rapportering over de digitale vooruitgang in scholen leerplichtonderwijs

Doel

OV1 | In welke mate voeren de Vlaamse scholen van het leerplichtonderwijs een **kwaliteitsvol ICT-beleid**?

OV2 | In welke mate **versterken** de Vlaamse scholen van het leerplichtonderwijs de **onderwijsleerpraktijk door middel van digitaal onderwijs** dat tegemoet aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK?

OV3 | In welke mate zijn de **randvoorwaarden** voor kwaliteitsvol digitaal onderwijs vervuld in de Vlaamse scholen van het leerplichtonderwijs?

Opzet

Bevraging

Voorjaar '23, via VOI.CE (hertest '22)

Gesprekken

Scholen tijdens DL (GBAO, GSO, BUBAO en BUSO)

Observaties

Lessen waarin digitale leermiddelen ingezet werden

OPZET

Bevraging

15.249 respondenten

4081 onderwijsprofessionals

6555 leerlingen

6747 ouders

BAO

2.289

3752

3241

SO

1357

2626

3286

BUBAO

242

52

135

BUSO

193

125

72

622 beleid

426

138

36

22

2937 onderwijzend team

1539

1055

189

154

278 zorgteam

216

50

7

5

244 ICT-coördinatoren

108

114

10

12

Inhoud vragenlijst → Vier in balans-model (herwerkte versie door Kenniscentrum)

- Beleid (visie & strategisch beleid – organisatiebeleid – onderwijskundig beleid)
- Onderwijsleerpraktijk (aanbod – feedback – evaluatie)
- Digitale competenties
- Digitale infrastructuur & randvoorwaarden

OPZET

Gesprekken

13 gesprekken

BAO

SO

BUBAO

BUSO

4

4

3

2

Inhoud gesprekken

- Beleid (visie – strategie – borgen & bijsturen)
- Digitale onderwijsleerpraktijk en de ondersteuning hierbij
- Inhoud van het professionaliseringsaanbod
- Digitale infrastructuur & randvoorwaarden

Observaties

74 observaties

BAO

SO

BUBAO

BUSO

21

19

20

14

Inhoud observaties

- Vertrekpunt/doeleinden om digitale leermiddelen in te zetten
- Meerwaarde digitale leermiddelen in de lessen

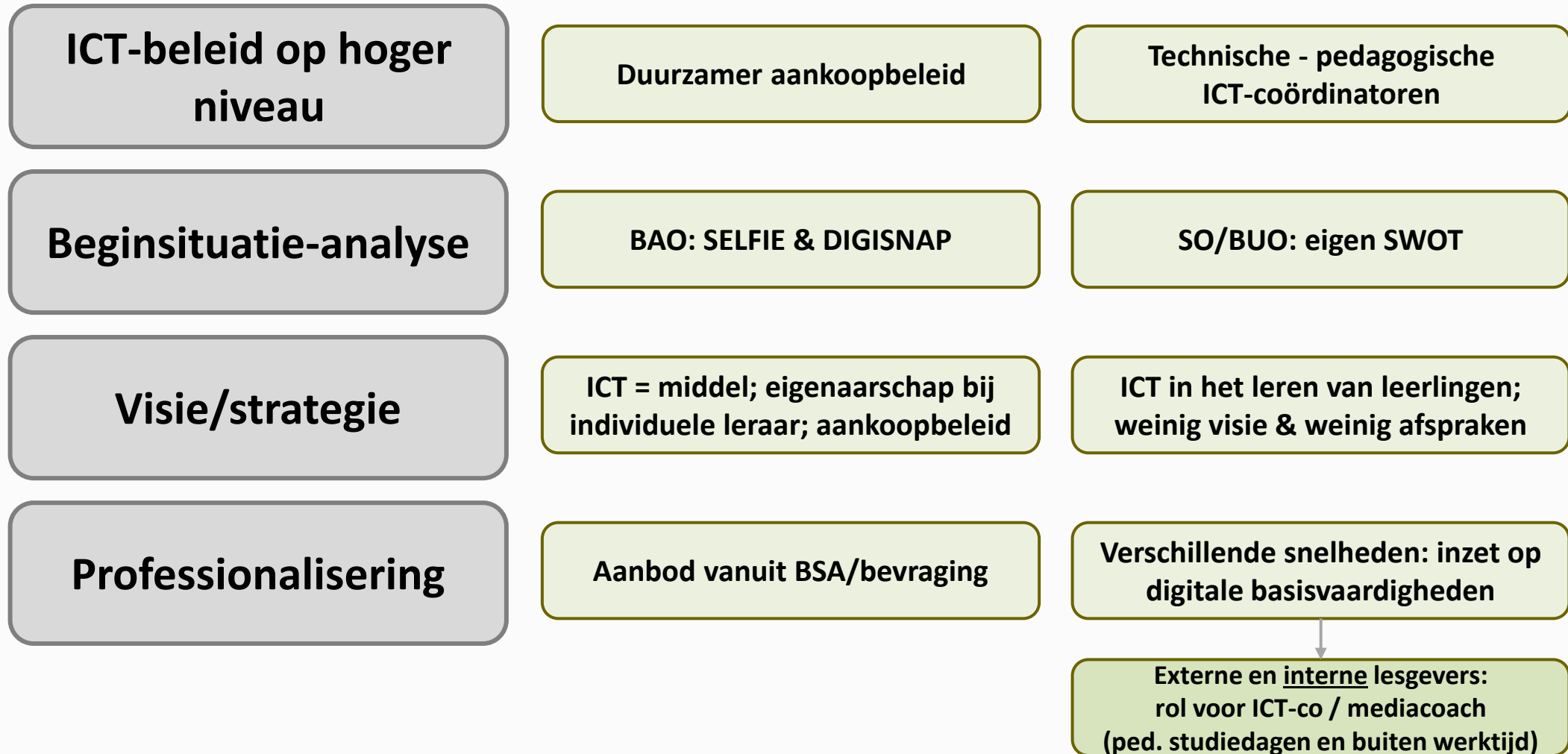
OV1: KWALITEIT VH ICT-BELEID

Bevraging

DE SCHOOL ...

VOLGENS OW-PROFESSIONALS

OV2: ONDERWIJSLEERPRAKTIJK

VOLGENS OUDERS

75% van de ouders vindt dat de school hun kind goed leert werken met digitale toestellen.

VOLGENS OW-PROFESSIONALS

VOLGENS LEERLINGEN

68% ..... vindt dat hun leraren rekening houden met wat ze (niet) kunnen met digitale toestellen. ↑

57% ..... krijgt feedback van hun leraar op digitale taken. ↑

38% ..... wordt getoetst op digitale vaardigheden. ↑

26% ..... krijgt andere digitale taken dan klasgenoten. ↑

Mediawijsheid en schermverslaving blijven problematisch bij **25%** van de leerlingen.

OV2: ONDERWIJSLEERPRAKTIJK

Gesprekken

Observaties

Vertrekpunt

Eindtermen en onderwijsdoelen

Didactische meerwaarde

Ped-did. afspraken

Individueel

Vaak niet zichtbaar

Beperkt aantal klasoverschrijdende initiatieven

Digitale inclusie

Voorleessoftware

Weinig kennis van andere (gratis) mogelijkheden

ICT-coördinator

Beperkt op klasvloer, vooral toestelbeheer

Meerwaarde is er wel (indien voldoende tijd)

Gebruik digitale leermiddelen

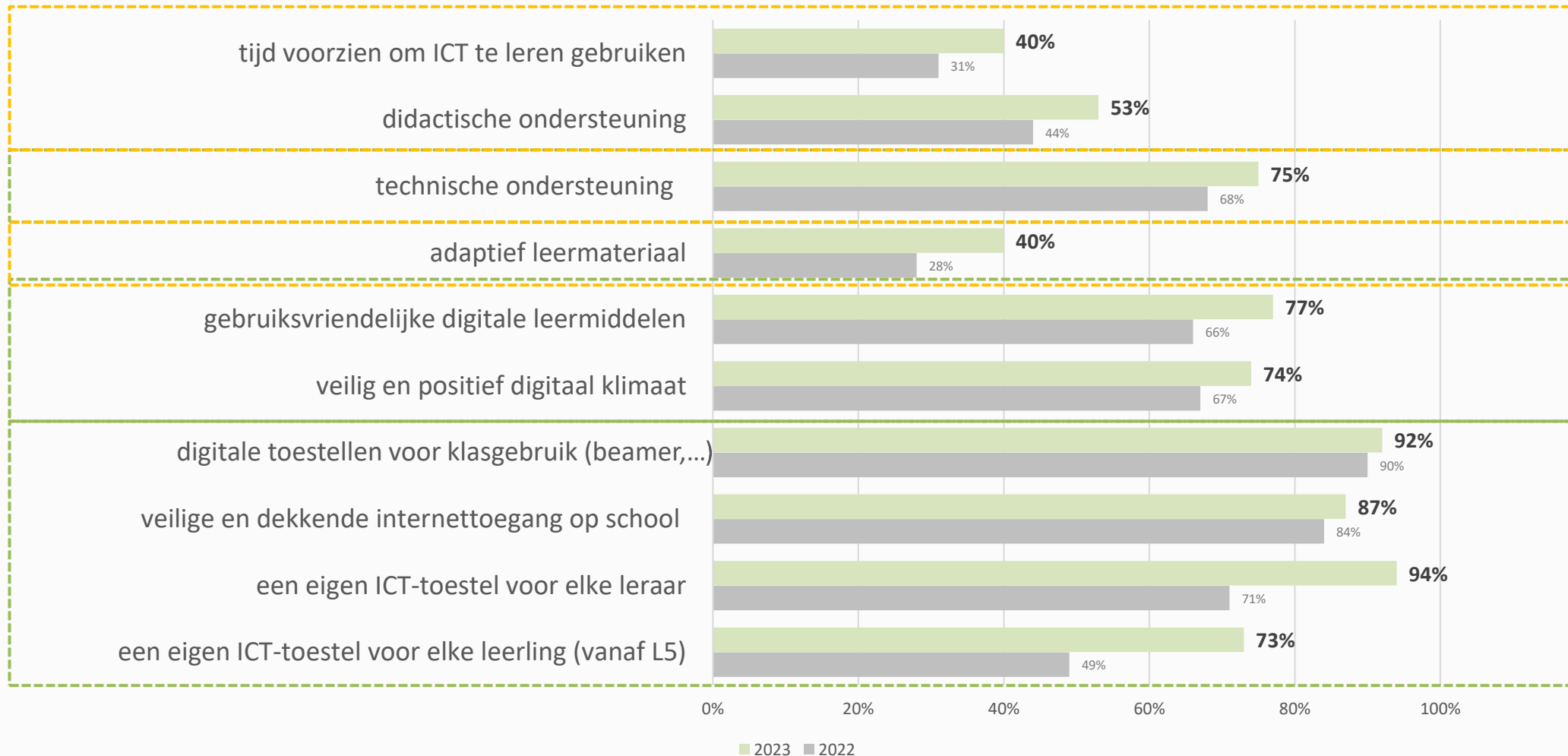
Vooral in handen van leraar: presenteren van leerstof

Top 3: info opzoeken en verwerken; inoefenen

OV3: INFRASTRUCTUUR & RANDVOORWAARDEN

Bevraging

VOLGENS OW-PROFESSIONALS

IK HEB... (LERAAR)

77%... ..voldoende kennis van de didactische mogelijkheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

78%... ..voldoende technische kennis en vaardigheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

MIJN SCHOOLTEAM HEEFT... (SCHOOLLEIDER)

81%... ..voldoende kennis van de didactische mogelijkheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

63%... ..voldoende technische kennis en vaardigheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

MIJN SCHOOLTEAM HEEFT... (ICT-COÖRDINATOR)

59%... ..voldoende kennis van de didactische mogelijkheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

60%... ..voldoende technische kennis en vaardigheden om ICT te integreren in de onderwijsleerpraktijk. ↑

OV3: INFRASTRUCTUUR & RANDVOORWAARDEN

Gesprekken

Observaties

**Professionaliserings-
nood**

Verplicht : digitale basisvaardigV
(toestellen & software)

Vrijblijvend: apps

Digitale didactiek wordt amper
aangeboden – nood hoog!

Digisprong

Uitbouw draadloze wifi

Digitale toestellen voor leraar en
leerling

Digitale klasuitrusting

Negatieve perceptie

Zelfde toestel Ik + IIn

Chromebooks versus laptops

Digitale interactieve borden

'Veredelde'
beamer

GROEIKANSEN

Duurzaamheid

Inhaalbeweging gerealiseerd → duurzaam en doordacht verankeren (aankoopbeleid, maar ook door onderwijskundig beleid te voeren)

Digitale geletterdheid

ICT is een middel om doel te bereiken; maar digitale geletterdheid van leerlingen is ook een belangrijk thema

Doelgerichter werken

Didactische meerwaarde of relatie met leerplannen of onderwijsdoelen is niet altijd duidelijk bij gebruik van ICT

Didactische ondersteuning

Aandacht voor digitale didactiek (differentiatie, mogelijkheden binnen vakgebied) → mediacoach of ICT-coördinator (modelling), maar zeker ook professionaliseringstijd

MEER LEZEN?

<https://onderwijsinspectie.be/nl/onderzoek-digitaal-onderwijs>

VRAGEN?

KENNISCENTRUM
DIGISPRONG

Gefinancierd door
de Europese Unie
NextGenerationEU

DE VLAAMSE
VEERKRACHT

Resultaten als input voor het Kenniscentrum Digisprong

Maart 2024

Speerpunten Strategie Digisprong

Een toekomstgerichte en veilige ICT-
infrastructuur voor alle scholen van
het leerplichtonderwijs

Een sterk ondersteunend en
doeltreffend ICT-schoolbeleid

2 luiken:

ICT-competente
leerkrachten en
lerarenopleiders

Aangepaste digitale
leermiddelen

Een kennis- en adviescentrum
'digisprong' ten dienste van het
onderwijsveld

Wat doet het Kenniscentrum Digisprong?

Uitrol van het Actieplan Digisprong

Coördineren van beleidsadvies en beleidsvoorbereiding

Opstellen advies en richtlijnen voor scholen

Ondersteunen en informeren

Delen open content via KlasCement

Beheer applicaties zoals Wai-Not, LeerID, Digisnap

Netwerken bevorderen tussen scholen, de EdTech-industrie en andere belanghebbenden

EU projecten internationalisering

Promoten open standaarden

Professionalisering

Onderzoek en evaluatie

Innovatieprojecten

Onderzoek rond digitalisering

► Gepubliceerd:

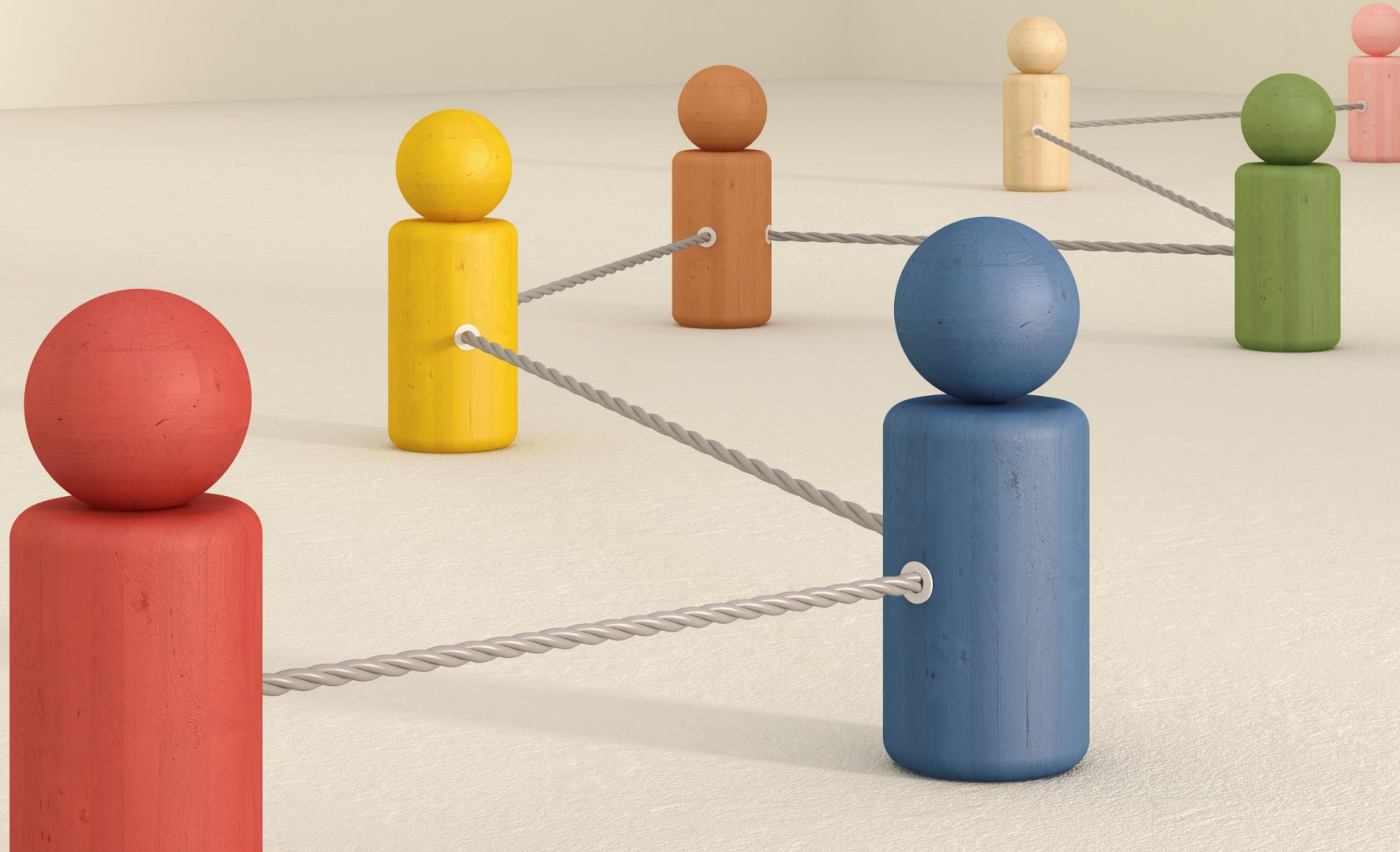
- OBPWO- onderzoek ikv afstandslernen en blended leren
- VOI.CE 2021-2022: evaluatie Digisprong Inspectie
- VOI.CE 2022-2023
- Evaluatie I-Learn
- Evaluatie maatregelen ICT-coördinatie
- Peilingstoetsen
  - Informatieverwerking en ICT
  - Mediawijsheid

► Lopende:

- ICILS 2023
- MICTIVO IV
- Onderzoeksluik XR

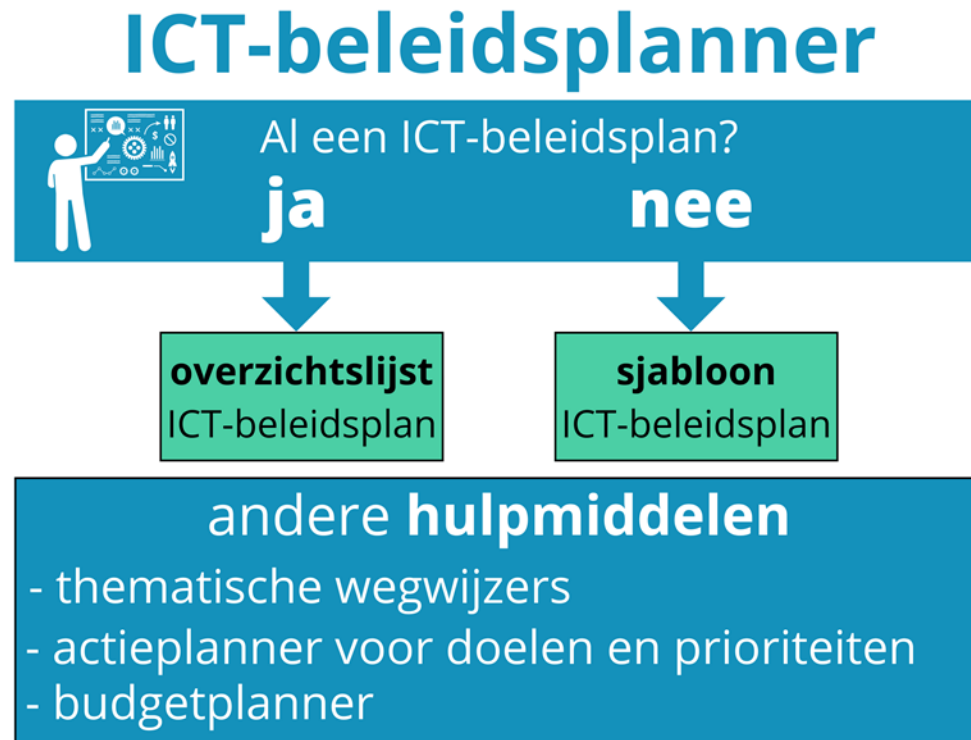
Aandacht voor beleid en coördinatie

- ▶ 77% onderwijsprofessionals zijn (helemaal) eens met het hebben van een schooleigen visie op ICT, afgestemd op opleiding en aanbod
- ▶ 70% onderwijsprofessionals zijn (helemaal) eens met het hebben van een doelgerichte visie

- ▶ Kanttekeningen
  - Verschil tussen directie en leerkrachten
  - Focus op aankoopbeleid binnen ICT-beleid

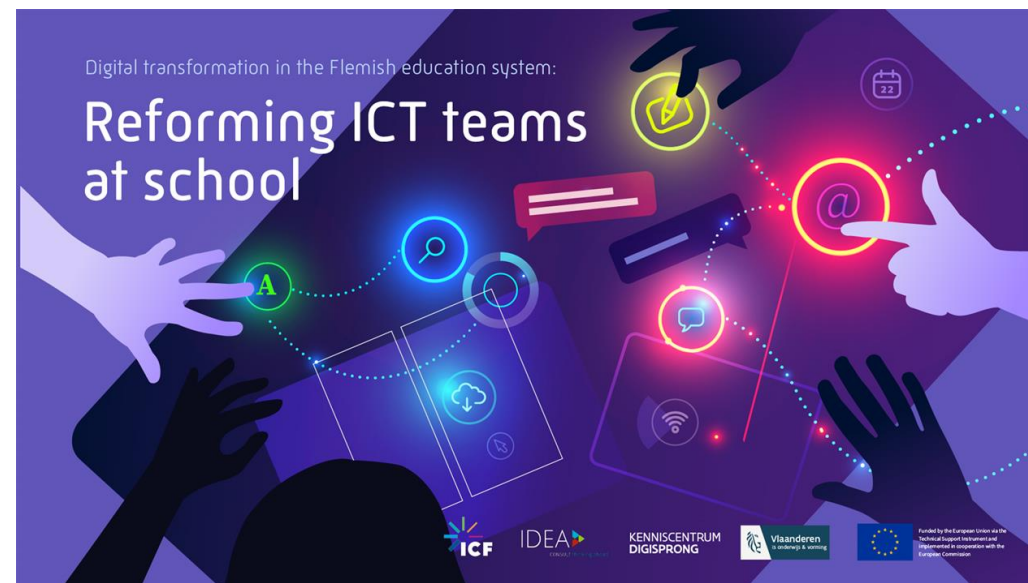
Beleidsplanner

- ▶ Wat moet er in?
- ▶ Template
- ▶ Thematische info sheets
- ▶ Activiteiten planner (doelen en prioritering)
- ▶ Budget planner
- ▶ <https://www.vlaanderen.be/kenniscentrum-digisprong/tools/ict-beleidsplanner/>

Naar sterke ICT teams op school

- Hervorming statuut en regeling ICT-coördinatie (2021)
- TSI project rond ICT-coördinatie
  - Summary Report of the Virtual Peer Exchange on Digital Education (EE/NL/PT)
  - Summary Report Study Visit on digital transformation in Spain
  - Rapport over internationale best practices
  - Job profiel voor ICT-coördinatoren
  - Rapport over de karakteristieken van sterke ICT teams
  - Richtlijn voor transitie naar effectieve ICT teams
  - Training format

Aandacht voor professionalisering

- ▶ Mening van onderwijsprofessionals over het professionaliseringsluik van het ICT-beleid positief: er wordt in kaart gebracht (69%), afgestemd (75%) en gedeeld (83%). Professionalisering wordt gestimuleerd (>80%).
- ▶ Kanttekeningen
  - Het in kaart brengen van leernoden kan beter
  - 1/5 voelt zich nog onvoldoende competent
  - Meer aandacht voor kennismaking dan didactisch gebruik van tools

Vormingsportfolio : 3 luiken

1/ Overheid en Digisprong

- Publicaties en webinars
- Digisnap en Bootcamps
- Nascholingsmiddelen overheid
- Edusprong Aanbod CVO's

2/Vormingsprojecten ICT en digitale media

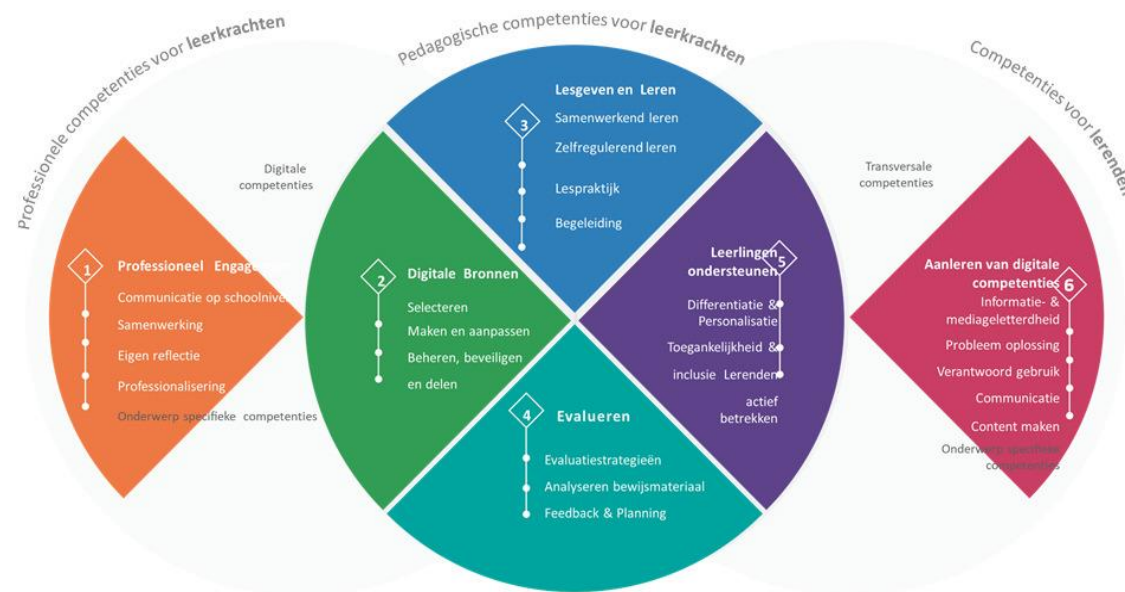
- Vormingsaanbod veilig online (Gezinsbond en Child Focus)
- Vast vormingsaanbod Meemoo Archief voor Onderwijs
- Vormingsaanbod Cyberpesten - mediacoach
- XR Academy
- Internationaal vormingsaanbod via MOOCs (EU, Education Gateway, European Schoolnet Academy)

3/ Digitale School

DIGISNAP

- ▶ Competenties leerkrachten in kaart brengen
- ▶ Gebaseerd op EU DigCompEdu competentieprofiel
- ▶ Vormingsdatabank
- ▶ Module op schoolniveau

DIGISNAP
Jouw weg naar een passende ICT-opleiding!

Bootcamps

Bootcamps 1.0 (start 2023)

Perceel 1: professionalisering van 104 schoolteams om digitale transitie in het basisonderwijs te bevorderen – nog steeds plaats!

Perceel 2: professionalisering van 75 ICT-coördinatoren

Bootcamps 2.0 (start 2024)

Focus op 80 schoolteams uit het secundair onderwijs, BUSO, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs

Werkwijze: Digisnap, opstellen ICT-professionaliseringsplan, fysieke en online sessies. Begeleiding, nazorg, evaluatie en bijsturing centraal

Aandacht voor infrastructuur

010001110101
110101100010111000100
00100111001100100011
1001001000011100110101
1001010011001110010001
0101001100110011001000
1110110011001100110101
000100111010011010101
100001110100111010101
00110101000111010101
111011100101101010101
0101011001011001010101
1110111001011001010101
0101011000

- ▶ 93% bevroagde leerlingen en 73% van de professionals hebben op het einde van het schooljaar 22-23 een eigen digitaal toestel (laptops, chromebooks, digiborden, ...)
- ▶ 68% van de ouders geeft aan dat een toestel nodig is voor huiswerk
- ▶ Belang randvoorwaarden: wifinetwerk, klaslokalen

- ▶ Kanttekeningen:
  - Korte termijn strategie
  - Inclusie, beroeps- en buitengewoon onderwijs

Infrastructuurprogramma 2021-2026

- ▶ Extra ICT- middelen voor het gewoon en buitengewoon kleuter-, lager en secundair onderwijs en de hbo5-opleiding Verpleegkunde = 229,6 mio euro
- ▶ Extra ICT-middelen 2022 in het kader van de Digisprong voor secundair onderwijs en de hbo5-opleiding Verpleegkunde = 112,6 mio euro
- ▶ ICT-toestellen voor leerkrachten = 85 mio euro
- ▶ Raamovereenkomst glasvezel (Fiber to the School): Telenet (2023-2027)

Campagne “duurzaam aankopen” + webinar voor aankoopcentrales
Circulair rond hergebruik van hardware [Infographic circulaire ICT](#)

Plannen 2024 en verder

Enkele plannen:

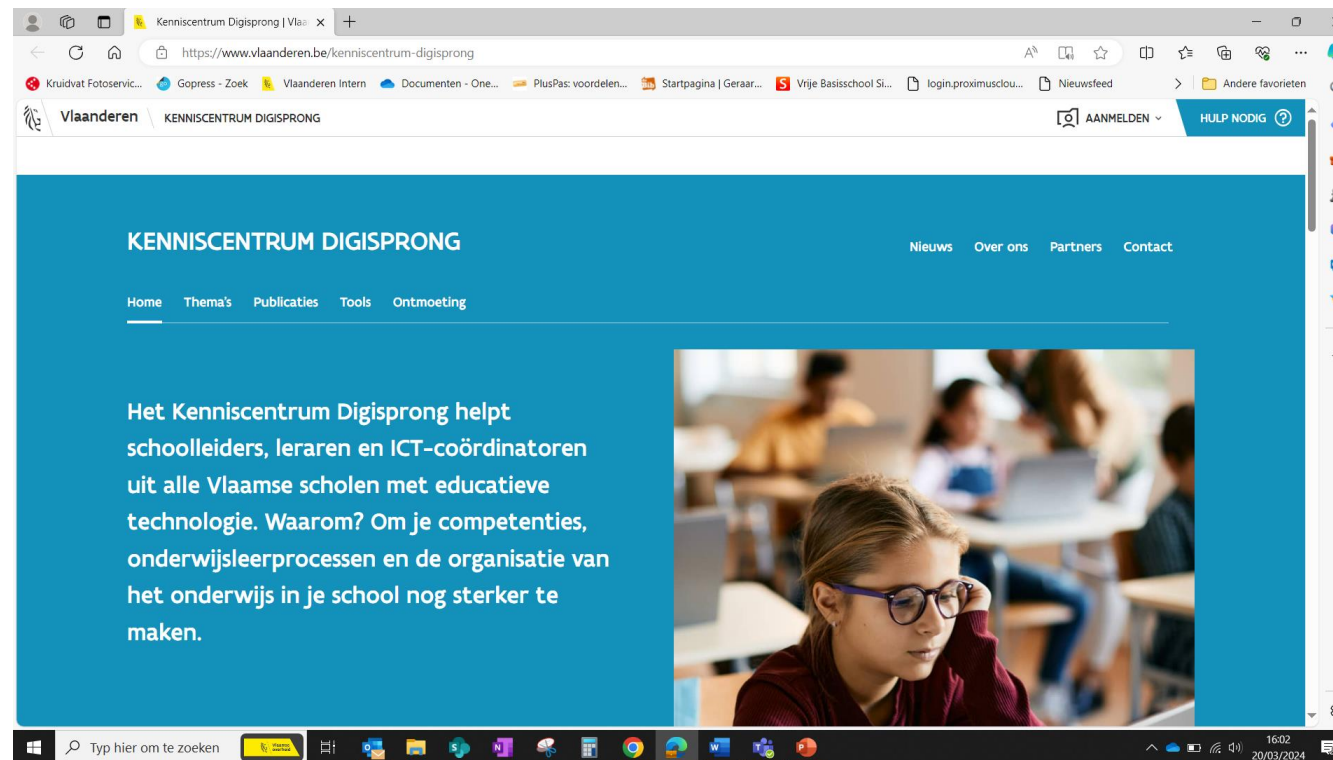
- Acties Cybersecurity
- Visietraject AI in onderwijs
- Samenwerking met EdTech
- Lerarenopleiding: sensibilisering DigCompEdu en Digisnap i.s.m. Vlaio
- Nieuw TSI project “innovatief professionaliseren”

Digisprong 2.0

Meer weten?

Bezoek de website
www.digisprong.be

Schrijf je in op de maandelijkse nieuwsbrief via
<https://www.vlaanderen.be/kenniscentrum-digisprong/nieuws-van-kenniscentrum-digisprong#nieuwsbrief>

Geplande evenementen voorjaar 2024

Events 2024 onder voorbehoud van wijzigingen		
Eureka Adibib webinarreeks	Online - Kenniscentrum	Januari – maart
ICT praktijkdagen	Leuven – Impact Connecting	5 & 6 februari
Safer Internet Day webinar	Online - Kenniscentrum	6 februari
Sett 2024	Mechelen – Easyfairs	28 & 29 februari
Onderwijsbeurs	Kortrijk - Tools4schools	3 april
FCL Open Day	Brussel – Kenniscentrum	30 april
Digitelle	Antwerpen – Impact Connecting	13 mei
ICT-coördinatorenendag	Geel – KOV	23 mei
EUVZP 2024 – Digital Dialogues	Gent - Kenniscentrum	27 tot 29 mei
Gameforumnamiddag	Gent – Kenniscentrum & partners	27 mei
EdReNe netwerkmeeting	Brussel – Kenniscentrum	30 & 31 mei

VRAGEN?

